Dosarul nr.21r-674/25 Judecătoria Chișinău, (sediul Ciocana)
1-25040389-02-21r-24062025 Judecător Veniamin Chihai

D E C I Z I E
În numele legii

13 noiembrie 2025 mun. Chişinău
Colegiul Penal al Curţii de Apel Centru
Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecător: Ion Bulhac
Judecători: Natalia Mămăligă și Vitalie Pîslariuc

examinînd în şedinţă de judecată publică în ordine de recurs /fără prezența părților în proces/, recursurile declarate de către avocații Șavga Alina și Dorin Popescu în interesele lui Arnăut Mihail împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, (sediul Ciocana) din 26 mai 2025, prin care a fost admis demersul administraţiei Penitenciarului nr. 10 - Goian, privind schimbarea categoriei penitenciarului în privinţa condamnatului *****, ca întemeiat. A fost transferat condamnatul ***** pentru continuarea executării pedepsei stabilite conform sentinţei de condamnare, din Penitenciarul nr. 10 – Goian (Centrul de detenție pentru minori și tineret) în penitenciar de tip închis.

Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, -

C O N S T A T Ă:

La data de 25.03.2025 în Judecătoria Chişinău, (sediul Ciocana), a fost înregistrat demersul administraţiei Penitenciarului nr. 10 – Goian, privind schimbarea categoriei penitenciarului în privinţa condamnatului *****, în temeiul art. 72 Cod Penal RM, art. 254 Cod de Executare RM.

În demersul adresat administrația Penitenciarului nr. 10 - Goian a indicat că, pe parcursul ispăşirii pedepsei condamnatul participă la munci remunerate şi neremunerate. Realizarea activităţilor planificate pe parcursul ispăşirii pedepsei se atestă că, nu a realizat Programul individual de executare a pedepsei din motive independente de voinţa acestuia.

Membrii prezenţi la Comisie au apreciat unanim comportamentul condamnatului cu calificativul „negativ”. Conform art. 16 alin. (6) Cod penal, infracţiunea săvârşită prevăzută de art. 145 alin. (2) lit. i) Cod penal (de la 15 la 20 ani închisoare sau cu detenţiune pe viaţă) - infracţiune excepţional de gravă şi în

conformitate cu prevederile art. 72 alin. (4) Cod Penal, persoanele condamnate la închisoare pentru infracţiuni excepţional de grave, execută pedeapsa în penitenciare de tip închis.

Astfel, în temeiul articolelor 254 Cod de executare; 469 alin. (1) pct. 6); 470 alin. (1); 471 alin. (1) Cod de procedură penală; 72 alin. (4) Cod penal, solicită schimbarea categoriei de penitenciar din „Centru de detenţie pentru minori şi tineri în „penitenciar de tip închis ”, executând în continuare pedeapsa.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, (sediul Ciocana) din 26 mai 2025, a fost admis demersul administraţiei Penitenciarului nr. 10 - Goian, privind schimbarea categoriei penitenciarului în privinţa condamnatului *****, ca întemeiat.

A fost transferat condamnatul ***** pentru continuarea executării pedepsei stabilite conform sentinţei de condamnare, din Penitenciarul nr. 10 – Goian (Centrul de detenție pentru minori și tineret) în penitenciar de tip închis.

Executarea prezentei încheieri a fost pusă în sarcina administrației Penitenciarului nr. 10 - Goian și Administrației Naționale a Penitenciarelor a Ministerului Justiţiei RM.

A fost expediată copia prezentei încheieri pentru informare administraţiei Penitenciarului nr.10-Goian, avocaților şi condamnatului.

Nefiind de acord cu încheierea primei instanțe, avocații Șavga Alina și Dorin Popescu în interesele lui Arnăut Mihail au declarat recursuri, solicitînd admiterea cererilor de recurs, casarea încheierii, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri prin care a respinge demersul Penitenciarului nr. 10-Goian, privind schimbarea categoriei penitenciarului în privinţa condamnatului *****, cu dispunerea executării în continuare a pedepsei de către condamnat în centrul de detenţie pentru minori şi tineri pînă la atingerea vârstei de 23 de ani.

În motivarea cererii de recurs s-au invocat următoarele motive.

- la materialele cauzei de către administraţia penitenciarului nu a fost anexată nici o probă ce ar confirma influenţa negativă a celorlalţi minori de către condamnatul Arnăut Mihail sau depunerea plângerilor/petiţiilor pe acţiunile acestuia, or acestea nu există;

- încheierea cu privire la cercetarea abaterii disciplinare din 05.06.2023. în acest context, ţinem să menţionăm că condamnatul Arnăut Mihail a săvârşit infracţiunea prevăzută de art. 145 CP al RM, la vârsta la de 14 ani şi 7 luni (anul naşterii 21.02.2007), fiind plasat în arest preventiv la Penitenciarul nr.13 din data de 21.10.2021 până la 11.02.2022 (ca prevenit) şi după pronunţarea Sentinţei Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 11.02.2022 şi examinarea contestărilor, a fost transferat la Penitenciarul nr.lO-Goian abia la data de 11.04.2023;

- pe parcursul 1 an şi 6 luni, minorul în vârstă de 14-15 ani a fost în custodia Penitenciarului nr.13, unde se deţin adulţii preveniţi pe diverse categorii de

infracţiuni săvârşite, de la care a preluat modele şi scheme de comportament antisocial, ulterior admiţând abaterea disciplinară din 05.06.2023;

- din analiza încheierii cu privire la cercetarea abaterii disciplinare din 05.06.2023, instanţa de fond urma să tragă doar concluzia că transferul minorului (tânărului ce a împlinit recent 18 ani) în mediul penitenciar adult, va influenţa doar negativ asupra procesului de reeducare şi corectare a condamnatului. Atunci când lăsarea acestuia pentru continuarea executării pedepsei în Centrul de detenţie pentru minori şi tineri, fiind doar în beneficiul condamnatului;

- tot efortul depus de angajaţii penitenciarului pe parcursul perioadei aprilie 2023 - mai 2025 de a reeduca şi corecta condamnatul minor, precum şi de a-i eradica deprinderile asimilate în Penitenciarul nr.13, prin transferul în penitenciarul pentru adulţi, va fi anihilat,

- instanţa a ajunsla o concluzie eronată că, interesul superior al minorilor aflaţi în Penitenciarul nr. 10-Goian, prevalează asupra dorinţei individuale a condamnatului precum şi a apărării de a rămâne în acel mediu, etichetând condamnatul Amăut Mihail drept unul periculos pentru contingentul de condamnaţi din cadrul centrului pentru minori;

- nu este contextul unei simple dorinţe individuale a condamnatului sau a apărării de a continua executarea pedepsei în centrul pentru minori, aşa cum apreciază instanţa, ci un element de politică penală orientată spre asigurarea unor condiţii optime de executare a pedepsei cu închisoarea, atât pentru minori, cât şi pentru tinerii în vârsta 18-23 ani, care să asigure un climat educaţional sănătos, lipsit de scheme şi modele de comportament caracteristic subculturii penitenciare adulte;

- atunci când minorul este condamnat la pedeapsa închisorii la vârsta de 15 ani, execută pedeapsa până la vârsta la 18 ani în centrul de detenţie pentru minori, se încadrează termenul de pedeapsă în limita până la împlinirea vârstei de 23 ani, este antrenat într-un un proces de reeducare continuu, nu există nici un temei de a admite transferul şi a supune tinăml riscului de influenţă într-un mediu penitenciar adult;

- consideră că, în speţă, au existat toate temeiurile de fapt şi de drept pentru a lua o decizie în fond sub aspectul respingerii demersului de transfer a condamnatului care abia a împlinit vârsta de 18 ani, în penitenciarul pentru adulţi, oferindu-i o şansă legitimă de a se reeduca şi corecta într-un mediu favorabil.

Reieșind din prevederile articolului 447 Cod de procedură penală, instanța de recurs a dispus în ședința de judecată examinarea recursului fără prezența părţilor la proces. Fiind fixată data examinării cauzei a fost dispus comunicarea părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei.

Cercetând materialele cauzei deduse judecății, verificând încheierea contestată prin prisma motivelor de recursuri invocate, Colegiul Penal al Curții de Apel

Centru consideră necesar de a respinge ca nefondate recursurile declarate și a menține încheierea primei instanțe, din următoarele considerente:

În conformitate cu prevederile art. 437 alin. (1), pct. 4) Cod procedură penală, (1) Pot fi atacate cu recurs: 4) alte hotărîri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform prevederilor art. 448 Cod procedură penală, (1) Judecînd recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.

În temeiul prevederilor art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod procedură penală, (1) Judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge recursul, menţinînd hotărîrea atacată, dacă: a) recursul este nefondat.

Colegiul Penal reține că, în conformitate cu prevederile art. 469 alin. (1) pct. 6) Cod de Procedură Penală RM, la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile cu privire la schimbarea categoriei penitenciarului (art.72 din Codul penal).

Art. 470 alin. (1) Cod de Procedură Penală RM prevede că, chestiunile privind executarea hotărîrilor prevăzute la art. 469 alin.(1) pct.1)-4), 6)–16), 171) şi 18) se soluţionează de către instanţa de judecată din raza de activitate a organului sau a instituţiei care execută pedeapsa.

Conform art. 471 alin. (1) Cod de Procedură Penală RM, chestiunile specificate la art. 469 alin. (1) pct. 5), 11) şi 14) se soluţionează de către judecătorii instanţei de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art. 469 alin. (1) se soluţionează de către judecătorul de instrucţie la demersul instituţiei care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituţiei care pune în executare pedeapsa.

Potrivit prevederilor art. 72 alin. (7) Cod Penal RM, schimbarea categoriei penitenciarului se efectuează de către instanţa de judecată în corespundere cu legislaţia.

În conformitate cu prevederile art. 254 alin. (1), (2) Cod de Executare RM, la împlinirea vîrstei de 18 ani, comisia înfiinţată în penitenciar în componenţa enunţată la art. 219 din prezentul cod hotărăşte asupra oportunităţii executării în continuare a pedepsei de către condamnat în penitenciarul pentru minori pînă la atingerea vîrstei de 23 de ani. În temeiul hotărîrii comisiei, administraţia penitenciarului adresează instanţei de judecată un demers privind transferarea condamnatului într-un alt penitenciar sau lăsarea lui în acelaşi penitenciar.

Potrivit pct. 185 al Hotărîrii nr. 583 din 26.05.2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnaţi Publicat: 16.06.2006 în Monitorul Oficial Nr. 91-94 art. Nr. 676, în penitenciarele pentru minori îşi ispăşesc pedeapsa condamnaţii în vîrsta de pînă la 18 ani, precum şi condamnaţii

adulţi în vîrstă de pînă la 23 ani în privinţa cărora instanţa de judecată, la prezentarea administraţiei penitenciare, a dispus continuarea executării pedepsei în penitenciarul respectiv.

În cadrul şedinţei de judecată, instanţa a constatat cu certitudine următoarele.

Prin sentinţa Judecătoriei Chișinău, (sediul Buiucani) din 11.02.2022, ***** a fost recunoscut vinovat de comiterea infracţiunii, prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. i), 70 alin. (3), 79 Cod Penal RM, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 6 (șase) ani și 8 (opt) luni, cu executarea pedepsei în Centru de detenție pentru minori și tineri (f. d. 9-12).

Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 20.03.2023 a fost casată parțial sentința instanței de fond. Conform prevederilor art. 385 alin. (2) Cod de Procedură Penală RM, pedeapsa penală aplicată, a fost redusă cu 122 zile, urmare a mecanismului compensatoriu prevăzut de art. 473/2 Cod de Procedură Penală RM, în rest dispozițiile instanței de fond au fost menținute (f. d. 13-21).

Din materialele dosarului personal instanţa de judecată a stabilit cu certitudine că, la data de 07.03.2025 condamnatul a adresat cerere către comisia penitenciarului în vederea examinării posibilităţii menținerii în Instituția Penitenciară nr. 10 – Goian, pentru executarea pedepsei în continuare (f. d. 4).

La data de 14.03.2025 Comisia Penitenciarului nr. 10 – Goian, unanim au apreciat comportamentul condamnatului ca fiind unul ”negativ” și au constatat faptul nerealizării Programului individual de executare a pedepsei din motive independente de voința lui, astfel că au refuzat lăsarea condamnatului în Penitenciarul nr. 10 – Goian și au decis de a remite materialele în instanța de judecată pentru a fi transferat în penitenciar pentru maturi (f. d. 27).

Potrivit datelor din dosarul personal, ***** la data de 21.02.2025 a împlinit vârsta de 18 ani (f. d. 28).

În conformitate cu prevederile art. 16 Cod Penal RM, infracţiunea în baza căreia a fost condamnat ***** se clasifică ca fiind excepțional de gravă.

Conform prevederilor art. 72 alin. (4) Cod Penal RM, în penitenciare de tip închis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracţiuni deosebit de grave şi excepţional de grave.

Reieşind din materialele dosarului personal precum şi cele anexate la demersul adresat, instanţa de judecată a constatat că, condamnatul ***** este caracterizat negativ de către administraţia Penitenciarului nr. 10 - Goian, având în vedere că pe parcursul ispășirii pedepsei a comis mai multe abateri disciplinare.

În opinia instanței, menținerea condamnatului ***** în Penitenciarul nr. 10 – Goian este inoportună, deoarece lăsarea lui în continuare ar avea un impact negativ față de alți minori, mai mult ca atât că, instanța nu pune la dubii concluziile Comisiei penitenciare referitor la calificativul acordat comportamentului condamnatului, ca fiind negativ.

În context, este relevant a fi reținut pct. 20 al Comitetului European pentru Prevenirea Torturii şi a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane sau Degradante (CPT) în care se indică că, Comitetul aplică criterii, în măsura în care acestea sunt necesare, minorilor (adică persoanelor sub 18 ani) privaţi de libertate. Totuşi, indiferent care ar fi motivul pentru care aceştia au fost privaţi de libertate, minorii sunt inerent mai vulnerabili ca adulţii. În consecinţă, o vigilenţă deosebită este necesară pentru protejarea adecvată a bunăstării lor fizice şi mentale. Pentru a accentua importanţa acordată prevenirii relelor tratamente aplicate minorilor privaţi de libertate, CPT-ul a consacrat acest capitol al celui de-al 9-lea Raport General al său descrierii unor anumite probleme specifice acestui domeniu.

La fel, pct. 25 indică că, experienţa Comitetului sugerează, de asemenea, că atunci când relele tratamente sunt aplicate minorilor, acestea rezultă cel mai des din absenţa unei protecţii eficiente împotriva abuzurilor, mai degrabă decât dintr-o intenţie deliberată de a provoca suferinţe. Un element important al oricărei strategii pentru prevenirea unor astfel de abuzuri este respectarea principiului conform căruia minorii în detenţie ar trebui cazaţi separat de adulţi.

Printre exemplele de nerespectare a acestui principiu observate de CPT figurează următoarele cazuri: deţinuţi adulţi plasaţi în celule pentru minori, adesea cu intenţia de a instaura ordinea în celule; minori cazaţi împreună cu deţinuţii adulţi; pacienţi bolnavi psihic minori care împart camera cu pacienţii adulţi bolnavi cronic.

Comitetul recunoaşte, că pot apărea situaţii excepţionale (de exemplu, copii şi părinţi în centre de detenţie pentru deţinuţii imigranţi), unde nesepararea de adulţi este clar în interesul minorilor. Totuşi, cazarea împreună a minorilor cu adulţii care nu sunt rude ale minorilor duce inevitabil la riscul de dominare şi exploatare.

Astfel, Comitetul pentru Prevenirea Torturii (CPT) recomandă în mod constant separarea deținuților adulți de cei minori, arătând în multiple rapoarte că: „Menținerea adulților în regimuri juvenile, în lipsa unui fundament educațional consistent, poate afecta negativ atât minorii, cât și climatul reeducativ al instituției” (Raport CPT în RM, 2020 și 2023).

Recomandarea (2008)11 a Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei prevede că:„Tinerii nu trebuie deținuți împreună cu adulții, iar regimul de detenție trebuie adaptat în scop educativ, psihologic și social.”

În contextul prevederilor legale și al pozițiilor exprimate, instanța denotă că există un echilibru fragil între imperativul disciplinar și de securitate evocat de administrația instituției penitenciare și principiul corectării prograsive care a fost evocat de partea apărării.

Astfel, apărarea a susținut că, în ultimul an, condamnatul ar fi manifestat un comportament mai adecvat, fără abateri, dorind să continue studiile și exprimând regret față de fapta comisă.

Instanța de recurs reține că, evaluarea conduitei persoanei condamnate minore în sistemul penitenciar se face în ansamblu, iar conform datelor din demers, condamnatul ***** a fost sancționat disciplinar de șapte ori care la moment sunt stinse, dar nu a realizat programul individual de executare a pedepsei și are doar două stimulări pe o durată de peste 3 ani.

Aceste date justifică pe deplin calificativul „negativ" conferit de Comisie. Participarea recentă la activități educaționale nu compensează o conduită anterioară general deficitară. CPT subliniază că menținerea într-un regim pentru minori trebuie condiționată de un comportament educabil și constructiv (Standard CPT – Recomandări pentru tineri deținuți, 2020). Or, faptul că, condamnatul ***** participă activ la prepararea hranei, nu înlătură comportamentul său negativ și de superioritate față de alte minori cu care se află în Centru de detenție pentru minori și tineri.

La fel, avocatul Savga Alina a susținut că transferul ar putea afecta negativ adaptarea socială a condamnatului și că minorii nu ar avea de suferit de pe urma prezenței lui Arnăut Mihail.

În contrar cu cele invocate mai sus, instanța reține că, CPT recomandă expres evitarea oricărei influențe adulte asupra minorilor, chiar în cazul tinerilor majori, deoarece aceștia pot servi drept modele de comportament negativ, pot introduce mecanisme de intimidare și slăbi autoritatea pedagogică a regimului educativ.

În context Colegiul Penal denotă că, reieșind din prevederile art. 254 Cod de Executare RM, scopul menținerii în Centru de detenție pentru minori și tineri până la vîrsta de 23 ani, este de reeducare și nu adaptare treptată într-un mediu corespunzător vîrstei.

În cazul de față, chiar dacă raportul actual de evaluare este pozitiv, ultimul a avut 7 sancțiuni disciplinare, nu a participat activ la toate activități planificate, nu îndeplinit Programul individual de executare a pedepsei și nu are un istoric consistent de stimulări sau progrese susținute pînă la data examinării demersului.

Astfel, menținerea unei persoane majore, cu istoric de abateri și o condamnare pentru omor deosebit de grav, în proximitatea minorilor, creează un risc real de contagiune comportamentală, contrar interesului superior al minorului, garantat de art. 3 CEDO și poate constitui un factor de destabilizare a regimului educativ destinat altor minori care se află în Penitenciarul nr. 10 – Goian. Mai ales în lipsa unui progam de mentorat sau separare fizică, riscul ca deținuții minori să adopte modele de comportament inadecvat, inclusiv violență, indisciplină sau non-conformism față de regulile instituției.

Totodată, apărarea a indicat că deținutul este înscris în clasa a IX-a și că transferul ar putea întrerupe acest parcurs, de a avea o cale deschisă spre realizarea scopurilor sale spre învățământ.

Colegiul Penal reține că, transferul într-un penitenciar de tip închis nu exclude continuarea studiilor, iar cadrul normativ al Codului de Executare RM, impune penitenciarelor să asigure acces la educație. Or, statutul de adult obligă autoritățile să aloce resursele educaționale corespunzătoare în regim specializat, fără a afecta mediul minorilor.

În concluzie instanța de recurs consideră că, interesul superior al minorilor aflați în Penitenciarul nr. 10-Goian, prevalează asupra dorinței individuale a condamnatului precum și a apărării de a rămâne în acel mediu, iar în conformitate cu art. 254 Cod de Executare, Recomandarea (2008)11 a Consiliului Europei, rapoartele CPT și principiile reflectate în jurisprudența CEDO privind protecția minorilor și persoanelor vulnerabile, menținerea unui deținut adult într-un Centru destinat minorilor este incompatibilă cu standardele internaționale.

Ţinînd cont de faptul că, condamnatul ***** a împlinit vîrsta de 18 ani, aflarea lui în continuare în penitenciarul unde se deţine la moment nu este oportună, iar pentru ca pedeapsa să-şi atingă scopul şi de restabilire a echităţii sociale, corectarea lui, precum şi prevenirea săvârşirii de noi infracţiuni, instanţa corect a considerat necesar a admite demersul ca întemeiat şi a dispune transferarea acesteia pentru executarea în continuare a pedepsei, în penitenciar de tip închis.

Reieșind din cele enunțate, Colegiul penal consideră necesar de a respinge ca nefondate recursurile declarate de către avocații Șavga Alina și Dorin Popescu în interesele lui Arnăut Mihail şi a menţine încheierea Judecătoriei Chișinău, (sediul Ciocana) din 26 mai 2025.

În conformitate cu prevederile art. 447 - 449 alin. (1) pct. 1) lit.a) Cod de Procedură Penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E:

Respinge ca nefondate recursurile declarate de către avocații Șavga Alina și Dorin Popescu în interesele lui Arnăut Mihail și menține fără modificări încheierea Judecătoriei Chișinău, (sediul Ciocana) din 26 mai 2025, prin care a fost admis demersul administraţiei Penitenciarului nr. 10 - Goian, privind schimbarea categoriei penitenciarului în privinţa condamnatului *****, ca întemeiat. A fost transferat condamnatul ***** pentru continuarea executării pedepsei stabilite conform sentinţei de condamnare, din Penitenciarul nr. 10 – Goian (Centrul de detenție pentru minori și tineret) în penitenciar de tip închis.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător: Ion Bulhac

Judecători: Natalia Mămăligă

Vitalie Pîslariuc